

Näringsdepartementet

ILO:s rapport V (1) om arbete inom fiskesektorn

Genom remiss den 9 september 2004 (N2004/6142/ARM) har ILO-kommittén anmodats yttra sig över ILO:s rapport V (1) Work in the fishing sector med förslag till konventions- och rekommendationstexter. Kommittén har i sin tur remitterat ärendet till Riksförsäkringsverket, Fiskeriverket, Sjöfartsverket, Arbetsmiljöverket, Svenskt Näringsliv, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Fartygsbefälsförening, Sjöbefälsförbundet, Sveriges Fiskares Riksförbund. En sammanställning över remissyttrandena bifogas.

ILO-kommitténs kommentarer

Med ledning av konferensdiskussionerna i juni 2004 (Provisional Record 21 och 26) har Internationella arbetsbyrån i rubricerade rapport lagt fram förslag till konventions- och rekommendationstexter om arbete inom fiskesektorn. ILO-kommittén finner, med beaktande av Arbetsbyråns kommentarer, att de föreliggande textförslagen stämmer väl överens med de av arbetskonferensen antagna slutsatserna och att de sålunda i den meningen utgör "a satisfactory basis for discussion by the Conference at its 93rd Session".

Kommittén välkomnar de föreslagna konventions- och rekommendationstexterna som en form av grundläggande, sammanhållen internationell standard och riktlinje för arbetet ombord på en fiskebåt. De fokuserar på säkerhets-, hälso-, boende- och arbetsvillkor för fiskare ombord.

Kommittén inser att eftersom fiskefartygens storlek och användningsområden varierar från små öppna träbåtar till oceangående trålare av avsevärd storlek och även flytande fiskberedningsindustrifartyg är det problematiskt att åstadkomma en text som skall omfatta alla typer av anställningsförhållanden.

I såväl Sverige som många andra länder bedrivs s.k. småskaligt fiske vilket innebär att en eller ett par familjer eller familjemedlemmar gemensamt äger båten och bemannar densamma varvid ersättningen utgörs av en andel av vad fångsten inbringar. Detta förhållande gör det omöjligt att uppfylla kraven i artiklarna 13-16 som alla berör anställningskontrakt samt artikel 19 som föreskriver månadslön eller regelbunden lön. Visserligen nämns i artikel 16 att en ägare som ensam handhar fiskefartyget inte omfattas, men problemen kvarstår om två eller flera ägare handhar fartyget.

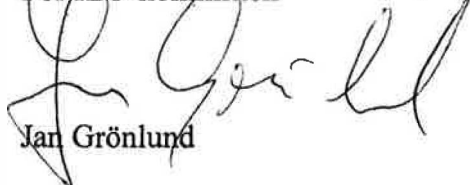
ILO-kommittén konstaterar att arbetskonferensens utskott för fiskesektorn i juni 2004 inte hann behandla väsentliga delar av konventionen och inte alls rekommendationen, samt att flera textavsnitt satts inom parentes. Kommittén noterar att ILO:s styrelse beslutat kalla en mindre trepartisk expertgrupp till ett möte i december 2004 för att diskutera "accommodation" och andra utestående frågor. Därutöver kommer Arbetsbyrån att lämna förslag till kompletterande texter, bl.a. vad avser internationella resor, kompletterande krav för stora fiskefartyg, av- och påmönstring etc.

Då resultatet av de kompletterande texterna med all sannolikhet kommer att påverka hela det befintliga textförslaget anser ILO-kommittén i likhet med Sjöfartsverket att en detaljerad granskning är meningsfull först när det reviderade konventionsförslaget föreligger. En artikel vill kommittén emellertid kommentera här.

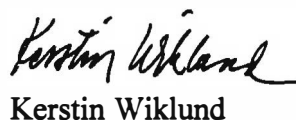
Artikel 9 handlar om minimiålder för arbete ombord på fiskefartyg. Den tar sin utgångspunkt i konventionen (nr 112) om minimiålder för fiskare, en av de föråldrade konventioner som den nya konventionen är avsedd att revidera. Konventionen nr 112 har dock reviderats genom konventionen (nr 138) om minimiålder och av de 29 medlemsstater som ratificerat konventionen nr 112 har 21 sagt upp den till följd av ratifikation av konventionen nr 138. Ytterligare fyra länder har ratificerat konventionen nr 138 men därvid accepterat en lägre åldersgräns än den som konventionen nr 112 föreskriver. ILO-kommittén noterar att konferensutskottet beslöt föra in en ny artikel 9, punkt 3 a) och b) samt ändra formuleringen i artikel 9, punkt 6. Kommittén delar Arbetsbyråns uppfattning att punkterna 3 och 6 i konventionsförslaget så långt det är ändamålsenligt bör anknyta till motsvarande bestämmelser i konventionen nr 138 (artiklarna 7 resp. 3). Endast en referens synes inte tillräcklig eftersom minimiåldern för lätt arbete enligt konventionen nr 138 är tretton år. ILO-kommittén erinrar om att det trepartiska möte om säkerhet och hälsa i fiskerinäringen, som ägde rum i Genève den 13-17 december 1999, slog fast att arbete ombord på fiskefartyg bör räknas som farligt arbete.

I handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad ordförande, ledamöterna Delang, Laurent, Rudeberg, Edström, Jonsson och Bengtsson och ersättaren Eriksson. Närvarande har varit ersättaren Arvius, experterna Gotare och Remahl, och, adjungerad, Ingemar Sundquist, UD-GU, samt undertecknad sekreterare.

För ILO-kommittén

Jan Grönlund

Kerstin Wiklund